

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Škola: Základní škola a Mateřská škola T. G. Masaryka,
Rudolfovská 143, České Budějovice

Školní rok: 2024/2025

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

V OBLASTI PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Kompetence MP, VP, ŠP, SP, TU.....	4
3	Charakteristika a specifika školy.....	6
4	Současná situace na škole.....	7
5	Cíle MPPŠ.....	7
6	Způsob realizace MPPŠ.....	8
7	Vyhodnocení MPP 2023/2024.....	8
8	Plán akcí na školní rok 2024/2025.....	9
9	Konkrétní členění akcí.....	11
10	Konkretizace volnočasových aktivit.....	14
11	Evaluační nástroje MMPPŠ.....	14
12	Odkazy na poradenské internetové stránky (ostatní viz mapa kontaktů).....	15
13	Krizové plány.....	16
14	Mapa kontaktů.....	24

1 Úvod

V současnosti a v blízké minulosti společnost řeší rizikové chování u žáků celoplošně. Problematiku rizikového chování řeší i minimální preventivní program naší školy. Stejně jako společnost, i náš program řeší především výchovu žáků k duševnímu zdraví, k seberealizaci, a v této souvislosti řeší také užívání návykových látek, záškoláctví, šikanu, vandalismus, kriminalitu, rasismus a xenofobii, sebepoškozování, poruchy příjmu potravy a problémy klimatu třídy.

Naše škola realizuje preventivní program komplexně a dlouhodobě s vlastními odborníky a také za pomoci různých vnějších subjektů. Cílem našeho minimálního programu je působit na každého žáka a formovat jeho osobnost tak, aby byl schopen se v dané problematice orientovat. Snažíme se, aby si každý žák vážil svého zdraví, uměl správně naložit se svým volným časem a díky zdravé sebedůvěře zvládal nástrahy a krizové situace v každodenním životě.

Preventivní program školy slouží pro včasnou prevenci rizikového chování. Jedná se o konkrétní dokument školy, který je součástí ŠVP a jeho cílem je vytvořit a udržet pozitivní klima tříd a zároveň celé školy.

Na tvorbě minimálního preventivního programu se podílí širší tým, v čele s metodičkou prevence. Dále školní psycholog, výchovný poradce, sociální pedagog, vedení školy, učitelé, vychovatelé ŠD a také asistentky pedagoga.

Velkou výhodou při realizaci i tvorbě MPPŠ je spolupráce metodičky prevence se školním psychologem, sociálním pedagogem, případně výchovným poradcem a dalšími pedagogy. Vzájemně se mohou doplňovat a obohacovat o objektivní nezávislý pohled při řešení problémů.

K evaluaci MMPPŠ jsou využívány různé metody a nástroje. Jsou uvedeny jako součást MPPŠ.

Východiska pro vypracování Minimálního preventivního programu školy (dále jen MPPŠ)

- Školský zákon §29
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Školní vzdělávací program Základní školy T. G. Masaryka
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027

2 Kompetence MP, VP, ŠP, SP, TU

Kompetence metodika prevence

- MP je součástí ŠPP.
- Přípravuje, realizuje a koordinuje preventivní aktivity.
- Ve spolupráci s třídními učiteli řeší a posiluje pozitivní klima tříd.
- Spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem, sociálním pedagogem, psychologem, metodiky prevence v PPP.
- Seznamuje kolektiv pedagogů s MPPŠ a nabízí spolupráci v rámci některých projektů.
- Informuje ostatní pedagogy o realizaci MPPŠ, seznamuje s krizovými plány řešení rizikových projevů chování.
- Ve spolupráci s pedagogy zachycuje a řeší signály rozvoje rizikového chování.
- Informuje zákonné zástupce prostřednictvím stránek školy, e-mailu, či telefonu o rizikových projevech chování na škole.
- Ve spolupráci s pedagogy a odborníky vede žáky ke zdravému životnímu stylu, ke správnému chování a jednání při mimořádných událostech.

Kompetence výchovného poradce

- VP je součástí ŠPP.
- Provádí prevenci školní neúspěšnosti.
- Poskytuje odbornou podporu při realizaci podpůrných opatření u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (učení i chování), včetně žáků z jiného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním.
- Průběžně a dlouhodobě pečuje o neprospívající žáky a vytváří předpoklady pro jejich úspěšné vzdělávání.
- Spolupracuje se školní metodičkou prevence, školní psycholožkou, sociální pedagožkou při řešení výskytu sociálně nežádoucího chování a při tvorbě a realizaci MPPŠ.

Kompetence školního psychologa

- ŠP je součástí ŠPP.
- Spolupracuje s výchovným poradcem, metodičkou prevence, sociální pedagožkou a učiteli.
- Provádí diagnostiku třídního kolektivu, zjišťuje sociální klima ve třídách.
- Realizuje ve škole screening, ankety a dotazníky.

- Poskytuje metodickou podporu pedagogům při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických poznatků a dovedností do vzdělávací činnosti školy.
- Poskytuje žákům podporu v osobnostním rozvoji a v eliminaci nežádoucích projevů chování.
- Realizuje ve spolupráci s třídním učitelem aktivity podporující zdravé klima třídy.
- Koordinuje poradenské služby poskytované ve škole.
- Spolupracuje s dalšími organizacemi (PPP, SPC, SVP, OSPOD, aj.)

Kompetence sociálního pedagoga

- SP je součástí ŠPP.
- Podílí se na včasném odhalení dětí ohrožených školním neúspěchem a ochranou těchto dětí
- Aktivizuje neúspěšné žáky - zajišťuje podporu při vzdělávání zejména sociálně znevýhodněných žáků, ale i žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (individuální práce s žáky).
- Pracuje se žáky s výchovnými obtížemi, se žáky s OMJ.
- Pomáhá při posílení efektivity preventivního působení na žáky navazujícího na programy primární prevence ve škole.
- Spolupracuje s rodinami ze sociokultur. znevýhodněného prostředí a také s rodinami, kde nejsou dostačující podmínky pro domácí přípravu žáků do školy.
- V případě složité sociální situace rodiny dle potřeby spolupracuje s dalšími subjekty – sociálně aktivizační služby, OSPOD, PČR, NZDM, SVP, PPP, SPC, ap.
- Vytipovává a zapojuje rodiny do projektu „Obědy pro děti“.
- Sleduje a poukazuje na závažnost a četnost výskytu rizikových jevů ve škole.
- Úzce spolupracuje s ostatními pracovníky ŠPP.

Kompetence třídního učitele /ve vztahu k primární prevenci/

- Spolupracuje se školním metodikem prevence na zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci MPPŠ a na primární pedagogické diagnostice vztahů ve třídě.
- Motivuje žáky k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry).
- Podporuje rozvoj sociálních interakcí mezi žáky a pozitivní klima třídy.
- Zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy.
- Získává a udržuje si přehled o osobnostních specifikách žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.
- Realizuje třídnické hodiny.
- Spolupracuje se ŠPP.

3 Charakteristika a specifika školy

Název školy: Základní škola a Mateřská škola T. G. Masaryka, České Budějovice

Adresa: Rudolfovská tř. 285/143, 370 01 České Budějovice

Škola se nachází v okrajové části města s dobrou dostupností městskou hromadnou dopravou i autobusovou dopravou z okolních obcí. I když není spádovou školou, jezdí k nám i děti z jiných částí města a jiných obcí. Škola má pouze 1. stupeň, to je 1. - 5. ročník s maximálně 120 žáky. Ve školní družině pracují dvě oddělení. Náplň práce je rekreační a oddychová. Škola T. G. Masaryka je samostatným právním subjektem se součástmi: základní škola, mateřská škola, školní družina a školní jídelna.

Ve škole je tělocvična, kterou využívá k výuce a pohybovým hrám škola, školní družina i mateřská škola. V těsné blízkosti školy je zahrada a hřiště, které dětem z MŠ i ZŠ umožňuje denní pobyt na čerstvém vzduchu. V loňském školním roce započala rekonstrukce školy – zateplení budovy, výměna oken a kompletní přestavba podkroví, kde vznikly 2 nové učebny a zázemí pro ŠPP.

Na interiéru školy se podílejí ve velké míře děti a učitelé. Je dobře vybavena moderními učebními pomůckami, je zde instalována počítačová síť, kterou využívají žáci i zaměstnanci školy. Součástí školy je také žákovská knihovna.

Jsme **základní školou rodinného typu**. Rodiče mají možnost se po domluvě s učitelem zúčastnit vyučování. Třikrát ročně se mohou rodiče na konzultačním odpoledni informovat o prospěchu a chování svého dítěte. O základních skutečnostech týkajících se školy jsou rodiče informováni vždy začátkem školního roku formou letáku a na webových stránkách školy. Od roku 2006 pracuje na naší škole Rada školy.

Kontakty

Vedení školy:

Ředitel školy: Mgr. Zdeněk Špaček tel: 775 700 036

Zástupce ředitele: Mgr. Hana Vránová tel: 775 700 037

Školní poradenské pracoviště:

Výchovný poradce: Mgr. Zdeněk Špaček tel: 775 700 036

Metodik prevence: Mgr. Eva Rauchová

Školní psycholog: Mgr. Dominika Lidralová

Sociální pedagog: Bc. Kateřina Šimerová

Webová stránka školy: <https://www.zstgmasarykacb.cz/>

Stav k 2. 9. 2024	Počet tříd	Počet žáků	Počet pedagog. pracovníků
ZŠ – 1. stupeň	5	92	15

4 Současná situace na škole

Primární prevence probíhá mj. v rámci výuky na základě metodických pokynů MŠMT a v souladu s ŠVP vycházejícím z RVP ZV, v rámci školní družiny a prostřednictvím volnočasových aktivit.

Mezi problémy naší Základní školy T. G. Masaryka, patří častá absence některých žáků, pozdní příchody žáků, vztahové problémy v rámci jednotlivých třídních kolektivů, drobný vandalismus a používání vulgarismů.

V předchozích letech jsme se také setkali s tímto rizikovým chováním: šikana, kyberšikana a záškoláctví. Všechny problémy byly okamžitě řešeny v rámci spolupráce třídního učitele, metodika prevence, školního psychologa, sociálního pedagoga či výchovného poradce. Vždy byly projednány se zákonnými zástupci žáků. V některých případech byly problémy řešeny s odborníky (PPP, SPC, SVP Policie ČR, OSPOD) nebo na případových konferencích.

5 Cíle MPPŠ

- Pro školní rok 2024/2025 se zaměříme na práci s třídními kolektivy, na podporu začlenění ukrajinských žáků do tříd, budeme se snažit připravit bezpečné prostředí ve škole jako prevenci rozvoje stresu a úzkostných poruch u žáků.
- Dále se budeme orientovat na bezpečný pohyb v online prostředí, prevenci kyberšikany a kybergroomingu, prevenci skrytého záškoláctví a prevenci zneužívání nových typů návykových látek (nikotinové sáčky, kratom...). Prevence by měla vést ke zvyšování odolnosti žáků vůči rizikovému chování.
- Větší pozornost budeme věnovat identifikaci žáků ohrožených syndromem CAN a případně realizovat stanovené kroky při jeho řešení.
- Budeme i nadále cílit na podporu zdravého životního stylu, tj. vychovávat k odpovědnosti za své zdraví a zdraví ostatních, učit žáky strategie zvládnání stresu, připravovat je na chování při mimořádných událostech a seznamovat s prevencí úrazů.
- Soustředíme se také na zlepšování komunikačních a sociálních kompetencí žáků, čímž posílíme jejich schopnost řešit problémy.
- V rámci prevence budeme u žáků podporovat pozitivní vztah k regionu a životnímu prostředí.

6 Způsob realizace MPPŠ

- Seznámení pedagogického sboru školy s MPPŠ v úvodním týdnu školního roku.
- Rozdělení kompetencí a úloh při realizaci MPPŠ mezi pedagogický sbor.
- Začlenění úspěšných akcí z předcházejících let a přidávání nových.
- Průběžné informování pedagogického sboru o realizaci MPPŠ a sdílení výsledků řešení krizových situací a rizikového chování. Informování o aktuálním vývoji legislativy a doporučeních v této oblasti.
- Provedení evaluace MPPŠ na konci školního roku, zařazení evaluace do výroční zprávy školy.
- Celý program je realizován ve spolupráci s metodičkou prevence, školní psychologkou, sociální pedagožkou a výchovným poradcem, vedením školy, učiteli, vychovateli ŠD a asistentkami pedagoga

7 Vyhodnocení MPP 2023/2024

V průběhu školního roku byly plány MPPŠ průběžně naplňovány. Vyučující se soustředili zejména na prevenci záškoláctví, prevenci šikany a kyberšikany. V rámci prevence se naši pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci zúčastnili školení a kurzů:

- SORUDO – kurz první pomoci
- POKOS (Armáda ČR) – Mgr. Vránová Hana, Mgr. Rauchová Eva
- SYNDROM VYHOŘENÍ – Mgr. Řičánková Petra, Mgr. Tlačbabová Daniela, Mgr. Dillingerová Hana, Bartušková Daniela
- PRÁCE S HETEROGENNÍ TŘÍDOU – Mgr. Tlačbabová Daniela, Mgr. Řičánková Petra
- VÝVOJOVÁ DYSFÁSIE – Bartušková Daniela
- „DO SVĚTA“ - studium metodik prevence – Mgr. Rauchová Eva
- KAM KRÁČÍ SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA V ČR – odborné setkání – Bc. Šimerová Kateřina
- ZÁKLADY VEDENÍ KRIZOVÉHO ROZHOVORU S DÍTĚTEM A DOSPÍVAJÍCÍM – Bc. Šimerová Kateřina
- AGRESIVNÍ ŽÁK: Od okamžitých intervencí po školní řád – Mgr. Lidralová Dominika, Bc. Šimerová Kateřina
- JAK PODPOŘIT DÍTĚ S DUŠEVNÍMI OBTÍŽEMI V PROSTŘEDÍ ŠKOLY - Mgr. Lidralová Dominika, Bc. Šimerová Kateřina

V rámci prevence se naši žáci zúčastnili:

- PORTUS PRACHATICE - preventivní program proti šikaně (1. a 3. třída)
- ČERVENÝ KŘÍŽ - první pomoc (4. třída)
- ZÁCHRANNÉ SLOŽKY - první pomoc (1., 2., 3., a 5. třída)
- DEN INTEGROVANÝCH ZÁCHRANNÝCH SLOŽEK - armáda, policie ČR, záchranná služba (1.- 5. třída)
- POLICIE ČR - dopravní výchova (2. a 3. třída)
- MEZINÁRODNÍ TÝDEN ROVNOCENNOSTI TVÁŘÍ – týdenní projekt

8 Plán akcí na školní rok 2024/2025

A. Tematické bloky začleněné do tematických celků vyučovacích předmětů

Prevence je nejčastěji zařazována do následujících předmětů: Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda, Tělesná výchova, Informatika, Český jazyk

- Posilování pozitivního klimatu třídy a mezilidských vztahů (hry na posílení třídního kolektivu, vztahů ve třídě).
- Prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu (průběžně ve vybraných vyučovacích hodinách během školního roku).
- Výchova ke zdraví, zdravému životnímu stylu.
- Primární prevence zneužívání návykových látek.
- Primární prevence šikany a kyberšikany.
- Prevence vzniku poruch příjmu potravy.
- Ekologie.

B. Jednotlivé aktivity v průběhu školního roku

- Posilování pozitivních mezilidských vztahů a klimatu třídy:
  - bruslařský kurz (1.- 5. ročník),
  - zimní radovánky,
  - Vánoční jarmark,
  - Velikonoční tvoření pro rodiče s dětmi,
  - školní karneval,
  - setkávání tříd ve vybraných vyučovacích předmětech či školních projektech,

- pobyt v přírodě s environmentální výchovou,
- Zahradní slavnost na ukončení školního roku - opékání buřtů + vystoupení zájmových kroužků,
- rozloučení s 5. třídou – tradiční sázení stromu v parku za školou,
- beseda s preventistou Policie ČR (1. – 5. ročník),
- Hrdějovický Vavřínek,
- Vrátecký Picasso (1. – 5. ročník),
- Dětský den – žáci 5. třídy připravují program pro ostatní třídy i MŠ,
- Čtení pomáhá (2. – 5. ročník) – celoroční projekt školní knihovny,
- doučování žáků,
- Drakiáda.
- Výchova ke zdraví a zdravý životní styl:
  - plavání (2. a 3. ročník),
  - bruslení (1. – 5. ročník),
  - návštěva dopravního hřiště (3. – 5. ročník),
  - Dopravní soutěž mladých cyklistů (2. – 4. třída),
  - Jílovický pidimaraton (3. - 5. ročník),
  - Ovoce do škol (1.- 5. ročník),
  - Mléko do škol (1. – 5. ročník),
  - Červený kříž – ukázka první pomoci,
  - Policie ČR – dopravní dopoledne.
- Primární prevence šikany a kyberšikany
  - Intervenční program Policie ČR pro žáky zaměřený na prevenci v oblasti rizikové komunikace pomocí internetu a mobilních telefonů, otázky kyberšikany a kybergroomingu.
- Ekologie – živá příroda ve škole.
- Primární prevence zneužívání návykových látek.
- Prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu.

9 Konkrétní členění akcí

1. ROČNÍK

	PROJEKTY PRO PREVENCI
ZÁŘÍ	
ŘÍJEN	Sokolníci Halloween
LISTOPAD	
PROSINEC	Vánoční jarmark Kino Kotva
LEDEN	
ÚNOR	Vrátecký Picasso
BŘEZEN	
DUBEN	Velikonoční jarmark
KVĚTEN	Dopravní dopoledne s Policií ČR
ČERVEN	Dětský den Pobyt v přírodě Hřiště Vráto Zahradní slavnost

2. ROČNÍK

	PROJEKTY PRO PREVENCI NA 1. STUPNI
ZÁŘÍ	Plavání
ŘÍJEN	Plavání Sokolníci Halloween
LISTOPAD	Plavání Malé divadlo
PROSINEC	Vánoční jarmark Kino Kotva
LEDEN	
ÚNOR	Vrátecký Picasso
BŘEZEN	
DUBEN	Velikonoční jarmark
KVĚTEN	Dopravní dopoledne s Policií ČR
ČERVEN	Dětský den Pobyt v přírodě (Kvilda) Hřiště Vráto Zahradní slavnost Kino Kotva

3. ROČNÍK

	PROJEKTY PRO PREVENCI NA 1. STUPNI
ZÁŘÍ	Jílovický pidimaraton Plavání
ŘÍJEN	Plavání Dopravní hřiště Sokolníci Halloween
LISTOPAD	Plavání
PROSINEC	Vánoční jarmark Kino Kotva
LEDEN	
ÚNOR	Hrdějovický Vavřínek Vrátecký Picasso
BŘEZEN	
DUBEN	Velikonoční jarmark
KVĚTEN	Dopravní dopoledne s Policií ČR
ČERVEN	Dětský den Hřiště Vráto Pobyt v přírodě Zahradní slavnost Kino Kotva

4. ROČNÍK

	PROJEKTY PRO PREVENCI
ZÁŘÍ	Jílovický pidimaraton Teplárna Planetárium
ŘÍJEN	Dopravní hřiště Videň Sokolníci Halloween
LISTOPAD	
PROSINEC	Vánoční jarmark Kino Kotva
LEDEN	
ÚNOR	Hrdějovický Vavřínek Vrátecký Picasso
BŘEZEN	
DUBEN	Velikonoční jarmark
KVĚTEN	Dopravní dopoledne s Policií ČR
ČERVEN	Dětský den Hřiště Vráto Kino Kotva Pobyt v přírodě Zahradní slavnost

5. ROČNÍK

	PROJEKTY PRO PREVENCI
ZÁŘÍ	Jílovický pídimaraton Planetárium
ŘÍJEN	Vídeň Sokolníci Halloween
LISTOPAD	
PROSINEC	Vánoční jarmark Kino Kotva
LEDEN	
ÚNOR	Hrdějovický Vavřínek Vrátecký Picasso
BŘEZEN	
DUBEN	Velikonoční jarmark
KVĚTEN	
ČERVEN	Dětský den Hřiště Vráto Kino Kotva Pobyt v přírodě Zahradní slavnost Sázení stromu

10 Konkretizace volnočasových aktivit

Volnočasové aktivity žáků jsou důležité pro zdravé klima třídy a celé školy. Je důležité, aby škola mimo výuku žila volnočasovými aktivitami. Proto škola klade důraz na širokou nabídku volnočasových aktivit a možnost seberealizace. Pro mimoškolní aktivity je nezbytná spolupráce školy s rodinou. Spolupráce školy a rodiny je základním předpokladem pro prevenci rizikového chování žáků. Základní škola zprostředkovává na svých pracovištích volnočasové aktivity, do kterých je možno žáky přihlásit. Nabídka zájmových kroužků pro školní rok 2024/2025:

kroužek	třída	vedoucí	termín a čas
Sportovní hry	1. – 2. roč.	Romana Hellerová	Po 13,00 - 14,00
Sportovní hry	3. – 5. roč.	Romana Hellerová	Po 14,00 - 15,00
Hudebně-dramatický kroužek	1. – 5. roč.	Romana Hellerová, Šárka Svobodová	Út 14,00 - 15,00
Výtvarný kroužek	1. – 5. roč.	Šárka Svobodová	Út 13,00 - 14,00
Tvořilka (1x za 14 dní)	3. – 5. roč.	Eva Rauchová	St 13,00 - 14,30
Keramika (1x za 14 dní)	2. – 5. roč.	Jiřina Augustinová	St 13,00 - 14,30
Šikovné ručičky (1x za 14 dní)	1. – 2. roč.	Lada Kasper Kaltenbrunnerová	St 13,00 – 14,30
Taneční kroužek	1. - 3. roč.	Eva Rauchová	Út 13,00 - 13,45
Krav Maga	1. – 5. roč.	Filip Buřič, Kristýna Hellerová	Čt 14,00 – 15,00
Jazykohrátky	dle potřeby	Daniela Bartušková	individuálně

11 Evaluační nástroje MMPPŠ

K evaluaci MMPPŠ jsou dle potřeby využívány tyto nástroje:

- Anonymní dotazníková šetření.
- Pozorování a rozhovory s žáky a účastníky zájmového vzdělávání.
- Slohové práce na témata, která jsou součástí preventivního programu.
- Analýza děl – slohových a výtvarných prací.
- Vyhodnocení obsahu schránky důvěry (šk. psycholog).

12 Odkazy na poradenské internetové stránky (ostatní viz mapa kontaktů)

Prevence drogových závislostí:

- www.odrogach.cz
- www.pobavmeseoalkoholu.cz
- www.kurakovaplice.cz
- www.exsmokers.eu4

Prevence šikany a kyberšikany:

- www.minimalizacesikany.cz
- www.e-bezpeci.cz
- www.seznamsebezpecne.cz

Prevence poruch příjmu potravy:

- www.idealni.cz
- www.anabell.cz

Linky pro rodiče a všechny dospělé, kteří mají starost o děti

- Rodičovská linka – www.rodicovskalinka.cz, tel: 606 021 021, email: pomoc@rodicovskalinka.cz
- Linka pro rodinu a školu – www.linkaztracenedite.cz, tel: 116 000, e-mail: 116000@cestazkrize.net
- Krizové centrum pro děti a rodinu – www.ditevkrizi.cz, tel: 776 763 176
- Linka bezpečí – www.linkabezpeci.cz, tel: 116 111, e-mail: pomoc@linkabezpeci.cz
- Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a linka důvěry ČB – www.rodinnaporadnacb.cz, tel.: 387 313 030, e-mail: spramv@gmail.com
- Bílý kruh bezpečí – www.bkb.cz, tel: 116 006, tel. ČB: 734 479 644, e-mail: bkb.cbudejovice@bkb.cz

13 Krizové plány

Při záznamech popisu událostí, zainteresovaní pracovníci využívají příslušné formuláře.

- A. Krizový plán při řešení šikany a kyberšikany
- B. Krizový plán při konzumaci i distribuci návykové látky ve škole
- C. Krizový plán při krádeži a vandalismu
- D. Krizový plán při agresivním chování žáka
- E. Krizový plán při řešení hazardního hráčství
- F. Krizový plán při řešení žáků s poruchou autistického spektra (PAS)
- G. Krizový plán při řešení poruch příjmu potravy a sebepoškozování
- H. Krizový plán při záškoláctví
- I. Krizový plán při řešení úmrtí
- J. Krizový plán při podezření na týrané, zneužívané a zanedbávané dítě

A. KRIZOVÝ PLÁN ŘEŠENÍ ŠIKANY A KYBERŠIKANY

Pedagogický pracovník musí šikanování mezi žáky předcházet, všechny projevy co nejrychleji řešit a oběti poskytnout okamžitou pomoc.

1. Cílem krizového plánu řešení šikany je eliminace nebo minimalizace následků škody v případě, že ve škole dojde k případu šikanování.
2. V případech prokázaných projevů šikany nebo podezření na šikanu metodik prevence okamžitě zahájí vyšetřování osob šikany, spolupracuje s výchovným poradcem a třídním učitelem a vše ústně oznámí řediteli školy.
3. Pokud rodiče informují školu o podezření na šikanování, ředitel zahájí prošetření záležitosti. Je kladen důraz na taktní jednání s rodiči a zachování důvěrnosti informací.
4. Ředitel školy rozhodne, zda škola zvládne řešit problém vlastními silami nebo potřebuje pomoc specializovaných institucí a Policie ČR. Zajistí informování rodičů a kmenové školy.
5. **Postup vyšetřování počátečních stádií šikany – dodržujeme posloupnost kroků:**

- a) Odhad závažnosti situace a rozpoznání, zda nejde o neobvyklou formu šikanování, vyvarovat se bagatelizace problému, **neřešit problém před třídou!**
- b) Metodik prevence, výchovný poradce a třídní učitel musí nalézt odpovědi na tyto otázky: Kdo je obětí? Kolik jich je? Kdo je agresorem? Kolik jich je? Kdo je iniciátor? Kdo je aktivní účastník? Co, kdy, kde a jak dělali agresori obětem? K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo? Jak dlouho šikanování trvá? Výpovědi k jednotlivým

otázkám je **nutné zapsat** a uspořádat do důkazního materiálu. Zápis dělá jeden z přítomných pedagogů. Řízené šetření vede metodik prevence.

- c) Metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel vede řízený rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
- d) Při rozhovoru je důležité **neprozdít zdroj informací** a dávat pozor na typické chování oběti – vše popírá, útočníky označuje za kamarády, má strach z pomsty.
- e) Cílem šetření je i nalezení vhodných svědků.
- f) Metodik prevence, výchovný poradce, šk. psycholog či třídní učitel vede individuální, podle potřeby i konfrontační rozhovory se svědky, **nikdy však konfrontace obětí s agresory nebo společné vyšetřování svědků a agresorů.**
- g) Třídní učitel informuje co nejdříve rodiče.
- h) V součinnosti s ostatními pedagogy je nutné zajistit ochranu oběti zvýšeným dohledem.
- i) Metodik prevence, výchovný poradce, šk. psycholog, třídní učitel vede rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi – je důležité dobře se připravit, mít dostatek důkazů, okamžitě zastavit jejich agresi.
- j) Metodik prevence svolává výchovnou komisi.
- k) Metodik prevence koordinuje následnou spolupráci se zákonnými zástupci obětí i agresorů a navrhuje další postupy – školní psycholog, poradenská pracoviště (PPP, SVP, ...).
- l) Školní psycholog, metodik prevence, třídní učitel, výchovný poradce následně pracuje s kolektivem třídy do nastavení pravidel kolektivu.

6. Postup vyšetřování pokročilé šikany:

- a) metodik prevence, školní psycholog, výchovný poradce bezprostředně zajistí záchranu oběti,
- b) domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování – okamžité, operativní svolání pedagogického sboru,
- c) pedagogický pracovník v součinnosti s metodikem prevence či výchovným poradcem při šetření zabrání domluvě agresorů na křivé výpovědi,
- d) pedagogický pracovník zajistí okamžitou pomoc a podporu oběti,
- e) metodik prevence (ředitel školy) nahlásí podezření na šikanu Policii ČR (ředitel školy) ve spolupráci příslušného pedagogického pracovníka nebo třídního učitele,
- f) vlastní vyšetřování Policie ČR,
- g) třídní učitel navrhuje udělení výchovného opatření nebo návrh na snížený stupeň chování.

3. Třídní učitel oznámí událost zákonnému zástupci žáka. V případě, že není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí třídní učitel metodika prevence a ten vyrozumí OSPOD.
4. TU navrhuje žákovi výchovné opatření nebo snížený stupeň z chování.
5. V případě, že je ohroženo zdraví žáka, který je pod vlivem návykové látky, zajistí třídní učitel/přítomný pedagog lékařskou pomoc.
6. Třídní učitel událost ohlásí na Policii ČR.

C. KRIZOVÝ PLÁN PŘI KRÁDEŽI A VANDALISMU

1. Pedagog, který zjistil krádež nebo poškození majetku, vyrozumí třídního učitele, a ten v součinnosti s metodikem prevence nebo vedoucím pracovníkem zjistí příčiny krádeže či poškození majetku školy.
2. Metodik prevence důsledně prošetří všechny okolnosti a zjistí důležité skutečnosti (kdo, kdy, kde, jak, proč, čím).
3. Příslušný pedagog v součinnosti s metodikem prevence sepíše záznam o krádeži nebo poškozeném majetku. Náhrada bude důsledně vymáhána po zákonném zástupci toho, kdo krádež nebo poškození majetku způsobil.
4. Třídní učitel neprodleně událost oznámí zákonnému zástupci žáka. V případě, že není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí třídní učitel metodika prevence a ten vyrozumí OSPOD.
5. U škod, které se dají nahradit tak, že je žák či zákonný zástupce opraví sám, bude škola preferovat tento způsob náhrady.
6. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu (nad 5000 Kč), třídní učitel informuje ředitele školy, následně prokazatelně informovat Policii ČR.

D. KRIZOVÝ PLÁN PŘI AGRESIVNÍM CHOVÁNÍ ŽÁKA, PŘI AKUTNÍ PSYCHICKÉ KRIZI

1. V případě zjištění agresivního chování žáka nebo psychické krize žáka přítomný pedagog zabrání vhodným způsobem dalšímu pokračování a zajistí ochranu všech zúčastněných.
2. Příslušný pedagog zachová klid a pokusí se přivolat pomoc další dospělé osoby, nejlépe asistenta pedagoga, který může s žákem odejít ze třídy na konkrétní místo, popř. vyhledat pomoc školního psychologa.
3. Příslušný pedagog o události sepíše záznam, který poslouží jako podklad při jednání se zákonnými zástupci žáka.

4. Třídní učitel událost oznámí zákonnému zástupci žáka. V případě agresivního chování, pokud není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí třídní učitel metodika prevence a ten vyrozumí OSPOD.
5. Následně vede metodik prevence a výchovný poradce s agresorem rozhovor, ve kterém se snaží rozebrat motivy chování a motivovat ho k nápravě. S agresorem nebo s žákem s akutní psychickou krizí pracuje školní psycholog.

E. KRIZOVÝ PLÁN PŘI HAZARDNÍM HRÁČTVÍ

1. V případě zjištění patologického hráčství ve škole, metodik prevence citlivě identifikuje problém – nebagatelizovat.
2. Metodik prevence s pomocí IT pracovníka ověří zabezpečení internetu ve škole.
3. Metodik prevence kontaktuje zákonné zástupce, PPP, OSPOD, v případně podezření trestného činu, třídní učitel v součinnosti metodika prevence kontaktuje Policii ČR.

F. KRIZOVÝ PLÁN PŘI NEADEKVÁTNÍM CHOVÁNÍ OSOB S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA (PAS)

1. Jako prevenci výchovný poradce nebo školní psycholog obeznámí pedagogické i nepedagogické pracovníky školy s chováním žáků s PAS, tj., zejména, že:
  - Žáky s poruchou PAS nelze trestat fyzickými a psychickými tresty.
  - S žáky je třeba jednat dle uvedených doporučení PPP či SPC.
  - V případě nezvládnutí situace je třeba se obrátit na školního psychologa, výchovného poradce, asistenta pedagoga, rodiče.
2. Jako prevence předcházení rizikového chování žáků s PAS musí pedagogové i nepedagog. pracovníci dodržovat tato pravidla:
  - pravidlo přesnosti a jasnosti instrukcí,
  - pravidlo konkrétní motivace,
  - pravidlo vyšší míry tolerance,
  - pravidlo důslednosti v přístupu (mít v záloze plán B),
  - vyšší míra vizuální podpory,
  - řešení obtíží s pozorností,
  - vyšší míra vysvětlování a pomoci,
  - možnost odpočinku a relaxace,
  - v případě potřeby využívat alternativní komunikaci a ve zvýšené míře komunikaci vizualizovat, tzn. rozkreslování,

- nacvičovat a podporovat vhodné způsoby navazování kontaktu s vrstevníky.

G. KRIZOVÝ PLÁN PŘI ŘEŠENÍ PORUCH PŘÍJMU POTRAVY A SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Mezi poruchy příjmu potravy řadíme především mentální anorexii a bulimii. Představují ve svých projevech mezní polohy jídelního chování od život ohrožujícího omezování příjmu potravy až po přejídání spojené se zvracením nebo jinou nevhodnou kompenzací energetického příjmu. Pro obě poruchy je příznačný nadměrný strach z tloušťky, nespokojenost s tělem a nadměrná snaha o dosažení štíhlosti a její udržení. Sebeпоškozování – záměrné ubližování sám sobě.

1. V případě zjištění příznaků poruchy příjmu potravy nebo sebeпоškozování třídní učitel vyrozumí metodika prevence, zákonné zástupce, popř. pediatra.
2. Školní psycholog v součinnosti s třídním učitelem, popř. metodikem prevence doporučí žáka a rodinu k návštěvě specialisty.
3. Třídní učitel provede zápis a řeší je v součinnosti se školním psychologem, metodikem prevence, výchovným poradcem a vedením školy.

H. KRIZOVÝ PLÁN PŘI ŘEŠENÍ ZÁŠKOLÁCTVÍ

1. Třídní učitel by měl být nejpozději do 2 dnů kalendářních dnů informován od zákonných zástupců o důvodu nepřítomnosti žáka ve škole.
2. Pokud tomu tak není, je nutné prokazatelně kontaktovat zákonného zástupce a žádat vysvětlení. V případě neomluvené absence, třídní učitel postupuje dle školního řádu. Neomluvená absence je hodnocena různými stupni výchovných opatření.
3. Při neomluvené absenci do 10 hodin zve třídní učitel zákonného zástupce na pohovor, kde se projednají postupy nápravy, ze které provede zápis.
4. Při neomluvené absenci do 25 hodin třídní učitel iniciuje svolání výchovné komise, kde se zjistí příčiny záškoláctví a projednají se další možné postupy nápravy. MP souběžně komunikuje se zástupci OSPOD.
5. Při neomluvené absenci nad 25 hodin zasílá TU ve spolupráci s MP oznámení a písemné podklady o učiněných krocích na OSPOD a na Správní odbor Magistrátu v Českých Budějovicích, který zahájí správní řízení dle § 31/1,2 zákona č. 200/1990Sb., v platném znění.
6. Při opakovaném záškoláctví zasílá TU v součinnosti MP oznámení o aktuálním stavu písemné podklady o učiněných krocích na Policii ČR a zároveň na OSPOD.

I. KRIZOVÝ PLÁN PŘI ŘEŠENÍ ÚMRTÍ

1. Třídní učitel kontaktuje rodiče nebo rodič kontaktuje učitele. Projevení soustrasti.
2. Třídní učitel nabídne schůzku příbuznému, který má v péči žáka. Nabídne pomoc, co může udělat, zeptá se, jestli má informovat třídu a jakým způsobem (zda dítě oznámí samo nebo oznámí učitel, za přítomnosti žáka nebo bez).
3. Třídní učitel nabídne možnost změny režimu, kontakty na organizace, úpravu účasti na akcích ap.
4. Třídní učitel vyjádří žákovi pochopení, sdělí mu, že informaci ví, projeví lítost a jak by měl vypadat první příchod a co dělat, když mu bude těžko (signál s učitelem aj.).
5. Třídní učitel seznámí žáka se závěry sezení s příbuzným. Domluví se, jakou formou informuje třídu a co by potřeboval od spolužáků, pedagogů (klid, otevřenost...)
6. Třídní učitel průběžně monitoruje situaci žáka a nabízí mu pomoc.
7. Kontakt s třídou: Třídní učitel informuje žáky třídy, dle přání žáka a rodiny.
8. Třídní učitel se snaží „ošetřit“ třídu, ptá se na jejich pocity a potřeby.
9. Třídní učitel předá další kontakty třídě - na metodika, psychologa, výchovného poradce.

Poradna při ztrátě blízkého člověka:

- <http://poradna-vigvam.cz>

Literatura na téma smrti blízkého (pro děti, rodiče i pedagogy):

- <https://www.cestadomu.cz/nakladatelstvi/publikace?kategorie=43>

J. KRIZOVÝ PLÁN PŘI PODEZŘENÍ NA TÝRANÉ, ZNEUŽÍVANÉ A ZANEDBÁVANÉ DÍTĚ (SYNDROM CAN)

Škola má povinnost oznámit podezření na týrání, zneužívání či vážné zanedbávání dítěte, musí tuto povinnost podle zákona splnit „bez zbytečného odkladu poté, co se o takovéto skutečnosti dozví.“

Zodpovědnost za nastavení a dodržování správných postupů v rámci školy nese ředitel školy.

Postup školy při podezření na týrání, zneužívání či vážné zanedbávání dítěte

1. Pracovník školy, který má podezření na ohrožení dítěte nebo se mu dítě (případně spolužák dítěte) svěřilo, se obrátí na třídního učitele a předá mu veškeré potřebné informace. V odůvodněných případech (např. nepřítomnost třídního učitele, nedůvěra žáka v třídního učitele) je možné obrátit se přímo na pověřeného pracovníka školního poradenského pracoviště.
2. Třídní učitel se obrátí na pověřeného pracovníka školního poradenského pracoviště, předá mu informace, které zakládají podezření z týrání, zneužívání nebo zanedbávání dítěte, a spolu situaci zkonzultují. Je vhodné, pokud se prvotního předání informace, účastní také pracovník, kterému

se dítě svěřilo nebo který ohrožení zpozoroval (aby byly informace předány v autentické podobě).

3. Pověřený pracovník ŠPP na základě získaných informací a rozhovoru s žákem vyhodnotí, zda se jedná o situaci vyžadující podání oznámení na OSPOD, oznámení na Policii ČR, nebo intervenci školy, stanoví další postup a informuje o něm ředitele školy. V případě potřeby doporučujeme situaci dítěte v obecné rovině konzultovat s pracovníkem OSPOD nebo pracovníkem organizace, která se věnuje podpoře ohrožených dětí. Pokud do komunikace zatím nebyl zapojen třídní učitel, informuje pověřený pracovník i jeho.

a) situace vyžadující podání oznámení na OSPOD nebo PČR:

- v případě, že situace dítěte byla vyhodnocena jako ohrožující zdraví a vývoj dítěte a škola ji vlastními silami nevyřešila (proběhly konzultace nebo případová setkání s rodiči a situace se přesto nezlepšila), podá škola oznámení:
  - na OSPOD (v případech podezření na závažné zanedbávání dítěte – zanedbávání školní docházky, zanedbávání zdravotní péče, vzdělávacích a vývojových potřeb, požívání návykových látek, ohrožení závislostí atd.),
  - nebo Policii ČR (v případě podezření ze spáchání trestného činu – týrání svěřené osoby, těžké ublížení na zdraví, nelidské a kruté zacházení, pohlavní zneužití atd.).

Zároveň škola žákovi poskytuje podporu (ve spolupráci s OSPOD a dalšími podpůrnými službami).

b) situace vyžadující intervenci školy:

- v případě, že situace dítěte nebude vyžadovat podání oznámení na OSPOD ani Policii ČR, škola poskytuje žákovi podporu s cílem zlepšení situace a zabránění eskalace potíží a průběžně vyhodnocuje spolupráci s rodinou,
- pokud se situace žáka nelepší (či eskaluje) nebo pokud rodiče ztratí motivaci ke spolupráci a neplní dojednané dohody, je namístě zhodnotit, zda škola vyčerpala své možnosti řešení žákovy nepříznivé situace a zda nenastal okamžik, kdy je nutné podat oznámení na OSPOD.

c) postup při akutním ohrožení:

1. Je potřeba zajistit bezpečí dítěte, v případě potřeby poskytnout první pomoc a zajistit lékařskou péči prostřednictvím rychlé záchranné služby (řeší jakákoliv dospělá osoba ve škole).
2. Jakmile je dítěti zajištěno bezpečí, informuje ten, kdo se o situaci dozvěděl, pověřeného pracovníka školního poradenského pracoviště (pokud to není možné, pak jiného pracovníka ŠPP) a třídního učitele dítěte.

3. Kontaktujeme Policii ČR a OSPOD a informujeme o situaci ředitele školy (řeší pověřený pracovník ŠPP, v případě jeho nedostupnosti jakákoliv dospělá osoba ve škole).
4. V případě, že byly incidentu ohroženy přítomny jiné děti, je nutné zajistit jejich bezpečí a psychickou podporu.

14 Mapa kontaktů

Poradenská činnost

- PPP České Budějovice – www.pppcb.cz 723 392 134 / 727 962 095
- SPC Štítného – www.stitnehocb.cz 774 300 038
- SPC Týn nad Vltavou – www.zslogopedicka-tnv.cz 385 731 824
- SVP Dukelská – www.dduhomele.cz 386 355 888/ 607 016 598
- DDÚ Homole – www.dduhomele.cz 387 203 491
- OSPOD ČB 386 804 201

Dětský psychiatr

- MUDr. Katarína Baranovičová 774 592 068
- MUDr. Pavla Novotná 386 354 506
- PhDr. Iva Nesnídalová 387 314 300

Neziskové organizace

- Charita České Budějovice 387 718 208
- TEMPERI o. p. s. 702 571 757
- SASANKA – služba pro rodiny s dětmi 733 755 831
- V.I.P. – nízkoprah. zařízení pro děti a mládež 731 604 494
- Obědy pro děti Women for women 735 165 970